

Spotkania w drodze, czyli pociąg do polskiego. Scenariusz zajęć „Przystanek szkoła”.

Opracowanie:

Ewa Piechota

V Liceum Ogólnokształcące
z Oddziałami Dwujęzycznymi
im. Adama Asnyka pod patronatem PUM
w Szczecinie

Cele projektu

- umożliwienie szybkiego wdrożenia zajęć z języka polskiego z ukraińskimi dziećmi przyjętymi do polskich szkół – zwłaszcza w tzw. klasach przygotowawczych;
- ułatwienie integracji dzieci ukraińskich nie tylko z ich rówieśnikami z Polski, ale także między sobą;
- zaproponowanie konkretnych narzędzi, metod i form pracy, które ułatwią pracę nauczycielowi.

Wskazówki dla osób korzystających ze scenariuszy

Każdy scenariusz zawiera modułowe zagadnienia merytoryczne i sposoby ich wdrażania – opis form pracy, które mogą być zastosowane w zależności od potrzeb czy możliwości sprzętowych.

Ze względu na liczne podobieństwa między językami poszczególne bloki wprowadzane są szybciej, np. przedstawianie się i krótkie informacje o sobie są zawarte w jednym module.

Wybrane zagadnienia mogą być realizowane nie tylko w sali lekcyjnej, ale również w świetlicy, w sali gimnastycznej czy na wycieczce.

Poszczególne moduły mogą być wykorzystywane osobno lub tworzyć wspólną całość.

Marta Kostecka
nauczycielka konsultantka ds. nauczania języka polskiego

Przystanek: szkoła i klasa

Słownictwo związane ze szkołą:

Związki frazeologiczne:

- a) iść do szkoły
- b) uczyć się w szkole
- c) chodzić do szkoły
- d) być w szkole
- e) być w... klasie
- f) być uczniem/uczennicą
- g) być na lekcji
- h) mieć przerwę

Polski system nauki oświaty: (schemat)

- a) żłobek (0–3 lata)
- b) przedszkole (3–7 lat)
- c) szkoła podstawowa – klasy 1–8 (7–15 lat)
- d) liceum ogólnokształcące/technikum – klasy 1–4 (15–19 lat)
- e) szkoła zawodowa – klasy 1–3 (15–18 lat)
- f) studia wyższe

Jaką formę zastosować?

Ja w polskiej szkole

- a) Uczniowie otrzymują kartki ze schematem systemu oświaty.
- b) Następnie kolorują w określonym kolorze ten poziom schematu, który ich dotyczy, a innymi kolorami poziomy, które dotyczą ich bliskich.

Rysowanie i podpisywanie swojego portretu: ja – uczeń

- a) Uczniowie po narysowaniu swojego portretu wpisują frazy:
- Jestem... (Ania, Wiktor, Paweł)
 - Jestem uczniem/uczennicą klasy... (piątej, szóstej...) szkoły podstawowej w...
 - Jestem uczniem/uczennicą klasy... (pierwszej, drugiej...) liceum ogólnokształcącego w...
- b) Następnie wypowiadają te frazy głośno za nauczycielem.

Rysowanie komiksu – w grupach – z dymkami

- a) Temat: chodzę/idę do szkoły; jestem w szkole; jestem w klasie
- b) Temat zakłada elementy humorystyczne, rysunek musi być schematyczny.

Szkolne piętra, sale i gabinety: schemat budynku szkolnego

Przykładowo:

- a) parter, pierwsze piętro, drugie piętro, piwnica
- b) sale szkolne: klasy, sala gimnastyczna, szatnia chłopców/dziewcząt
- c) szatnia
- d) gabinety: dyrektora/dyrektorki, pielęgniarki
- e) sekretariat
- f) biblioteka
- g) stołówka
- h) świetlica
- i) pokój nauczycielski
- j) toaleta
- k) korytarz

Jaką formę zastosować?

Wycieczka po szkole

- a) Uczniowie przed wycieczką otrzymują schemat swojej szkoły (sale na parterze, 1 i 2 piętrze) i nanoszą na nim numery sal oraz pracownie i gabinety.
- b) Po powrocie do klasy ćwiczą, jak dojść do danego miejsca, np. jesteś na parterze, musisz dojść do sekretariatu. Może być to ćwiczenie w parach, a później całą klasą.

Ćwiczenia zwrotów językowych

Metodą rozsypanki dopasuj/połącz z odpowiednim słowem w określonym przypadku. Można odwoływać się do sytuacji, np. boli cię głowa – musisz iść do...; Jest długa przerwa – muszę iść na obiad.

- a) Jak dojść do sali (matematyczna, gimnastyczna)?
- b) Muszę iść do (toaleta, pokój nauczycielski)?
- c) Gdzie jest (sekretariat, sala gimnastyczna)?
- d) Jestem w (stołówka, biblioteka).
- e) Na którym piętrze jest... (sekretariat, pokój pielęgniarki)?

Moja piękna szkoła/klasa – zajęcia plastyczne z podpisywanymi częściami klasy

- a) Można również rysować szkołę przyszłości/kolorową szkołę/słoneczną szkołę.
- b) Można pracować z metaforą, np. Otwarta szkoła/Szkoła – mały świat itp.

Wyposażenie klasy:

- a) tablica
- b) ławka szkolna
- c) biurko
- d) pisak do tablicy/kreda

- e) krzesło
- f) komputer
- g) rzutnik
- h) dziennik elektroniczny

Jaką formę zastosować?

Jedzie pociąg z daleka...

- a) Nauczycielka uczy piosenki: *Jedzie pociąg z daleka...* (można wykorzystać *Małe brzdące* na YouTube). Wyjaśnia znaczenie słów: lokomotywa, wagon, konduktor.
- b) Następnie Pani staje się lokomotywą, a uczniowie – wagonikami. Nauczycielka „podjeżdża” do poszczególnych uczniów i mówi: Proszę wsiadać! Wsiada Ola/Kasia/Michał itd.
- c) Pociąg jedzie po klasie, uczniowie śpiewają piosenkę. Jedzie z zakrętami i staje na kolejnych stacjach, na których zostają zawieszone, przygotowane wcześniej, napisy określające części wyposażenia klasy.
- d) Pociąg koniecznie musi trąbić, kiedy przyjeżdża i odjeżdża ze stacji.
- e) Kiedy wszystkie napisy są rozmieszczone, pociąg robi ostatnie kółko i staje w miejscach, w których wysiadają kolejni uczniowie: nauczyciel/ka prowadzący/a lokomotywę mówi: Wysiada Ola/Kasia/Michał. Do zobaczenia!

Kot i mysz – wymaga wprowadzenia słów: wejdź , skacz, schowaj się, biegnij

- a) Uczniowie wybierają spośród siebie kota i myszkę.
- b) Kot goni mysz, a klasa instruuje myszkę, jak ma uciekać, np. wejdź za tablicę/skacz na krzesło/schowaj się za panią.
- c) Złapana myszka staje się kotem i wybiera spośród uczniów kolejną myszkę.

Czego uczeń potrzebuje w szkole?

- a) plecak/tornister
- b) długopis
- c) zeszyt
- d) ołówek/kredki
- e) podręcznik
- f) zeszyt ćwiczeń
- g) piórnik
- h) linijka
- i) ekierka
- j) gumka
- k) temperówka
- l) korektor
- m) blok rysunkowy
- n) strój do ćwiczeń

Jaką formę zastosować?

Detektywi: Co uczeń/nauczyciel/ka mają/może mieć w kieszeni?

- a) Uczniowie wybierają osobę, która ma za zadanie zgromadzić w swojej kieszeni sześć przedmiotów.
- b) Następnie pozostali zapisują na kartce papieru, co ta osoba może mieć w kieszeni. Mogą to być przedmioty związane ze szkołą.
- c) Można rysować te przedmioty lub przedstawiać pantomimicznie.

Skrzynia skarbów

- a) Potrzebne jest pudełko, w którym umieszcza się różne przedmioty.
- b) Nauczyciel/ka wyjmuję z pudełka/skrzyni po kolei różne przedmioty, a uczniowie nazywają je, dopasowują do przedmiotu zapisaną nazwę.
- c) Uczniowie dopowiadają, do czego służy dany przedmiot.
- d) Następnie nauczyciel/ka dzieli uczniów na grupy. Każda z nich otrzymuje jeden przedmiot ze skrzyni i ma wymyślić, do czego może jeszcze służyć dany przedmiot.
- e) Kolejne czasowniki uczniowie sprawdzają w grupach w translatorze lub w internecie.
- f) Potem opowiadają według schematu: ... (np. długopis) służy do..., ale może także służyć do...

Co ma zrobić ktoś, kogo rzecz mam na myśli?

- a) Nauczyciel/ka dzieli uczniów na grupy i prosi, by dać jej jakiś przedmiot z uczniowskiego wyposażenia.
- b) Następnie, zebrawszy przedmioty od wszystkich grup, pyta: Co ma zrobić grupa, której przedmiot mam na myśli? Co to jest? Podnosi przedmiot do góry.
- c) Uczniowie podają nazwę przedmiotu, a potem razem wymyślają sytuacje: zaśpiewać piosenkę, zatańczyć, napisać nazwę na tablicy.

Powiedz Karolowi, że potrzebuję...

- a) Po tych słowach następuje podanie nazwy przedmiotu, np. ołówek/zeszyt/podręcznik.
- b) Wtedy wszyscy uczniowie podnoszą do góry ołówki/zeszyty/podręczniki.

Każde zajęcia powinny się kończyć elementem jednoczącym grupę: kręgiem, wspólnym zawołaniem, uśmiechem do kolegi, wspólnym zaśpiewaniem polskiej lub ukraińskiej piosenki.

Inspiracja: Jolanta Rojewska, *Grupa bawi się i pracuje*, Wrocław 2000.